

De tuk-tuk

De tuk-tuk is een rechtstreekse 'afstammeling' van de vroegere vorm van transport op wielen namelijk de door menskracht aangedreven jinriksha of riksja. Tuk-tuk is een klanknabootsing, die het geluid van de vaak pruttelende tweetakmotoren nabootst. De Thaise naam sam lor betekent letterlijk sam = drie en lor = wiel, dus een driewieler. Beide namen worden in Thailand door elkaar gebruikt.

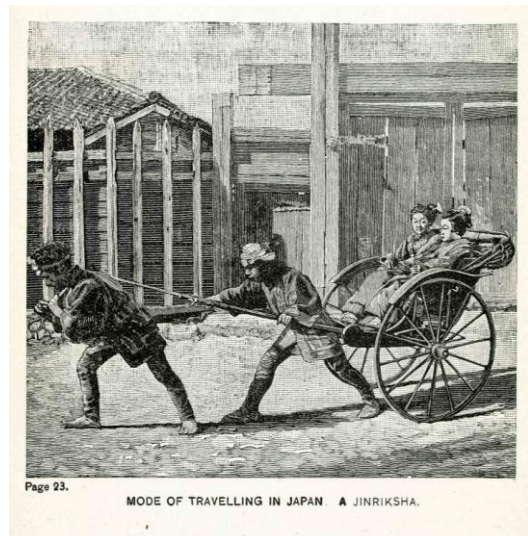
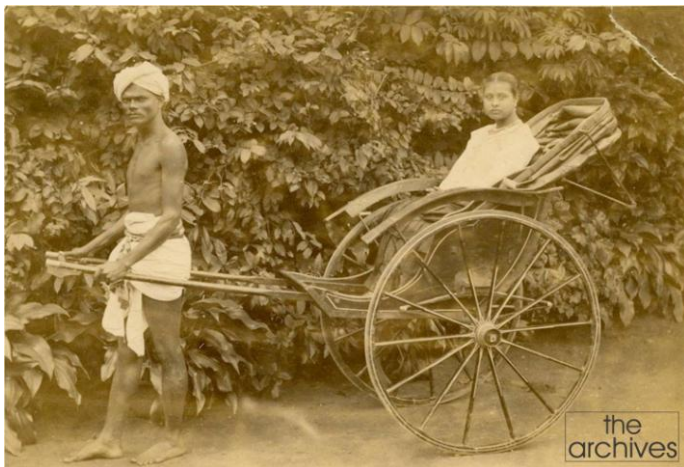

Riksja of jinriksha

Jinriksha

De naam jinriksha is afgeleid van de Japanse woorden jin = mens, riki = kracht en sha = voertuig. Jinrikshas werden voor het eerst in Japan geproduceerd in 1869. Het waren houten karren met twee wielen die door menskracht werden voortbewogen. Oorspronkelijk geschikt voor één passagier, maar later kwamen er grotere wagens voor twee of drie passagiers, die dan door twee mannen werden voortgetrokken. De jinrikshas verschenen het eerst in Tokio, maar later verspreidde deze mogelijkheid tot vervoer zich over het hele land. In 1887 werden deze voertuigen gewoon riksja's genoemd en in meerdere landen in het Verre Oosten werd dit vervoermiddel populair en werd beschouwd als een goedkoop en gemakkelijke vorm van transport. Het was ook een goede manier van werkgelegenheid voor het armere deel van de bevolking.

Riksja in Thailand

De eerste riksja's in Thailand verschenen in 1871, zeven jaar nadat de eerste weg Charoen Krung werd aangelegd. Het voertuig had met ijzer beslagen houten wielen en hardhouten banken, later pneumatische rubberbanden en beklede rugleuningen. Echter, met de snelle opkomst van andere vormen van openbaar en privévervoer zoals door paarden

getrokken, later elektrische trams, treinen, benzine-aangedreven auto's en bussen daalde de riksja in populariteit.

De eerste samlors in Bangkok

Met de uit Europa overgenomen ontwikkeling van de fiets en driewieler duurde het niet lang dat in de latere periode van de 19de eeuw de fietsdriewieler in de straten van Bangkok verscheen. Er waren twee versies, bij de ene zat de fietsende bestuurder vóór de passagiers en bij de andere erachter. De pedicab, zoals deze samlor ook wel werd genoemd, werd later nog voorzien van een opvouwbaar luifel om passagiers te beschermen tegen de elementen.

Door de ontwikkelingen van met door benzine aangedreven auto's werden de fietstaxi's steeds vaker gezien een belemmering voor de doorstroming van het verkeer als gevolg van hun lage snelheid. De toenmalige regering vond deze samlor ook onbeschaafd en daarom werd de fietstaxi in de late jaren 50 van de 20ste eeuw verboden.

De eerste tuk-tuk

De tuk-tuk was in de vroege jaren 1960 het antwoord op de verboden fietstaxi. Het was een driewieler met een stalen frame en voorzien van allerlei soorten motoren die voorhanden waren. Het kon een eenvoudige 400 cc tweetaktmotor zijn maar ook tuk-tuks met een aangepaste Harley Davidson motor kwamen voor.

Een tuk-tuk heeft verschillende voordelen. Eerst heeft hij een zeer kleine draaicirkel. Ten tweede kan het rijden in de smalste steegjes of sois, waar een auto niet kan komen. Ten derde heeft het – in vergelijking met de fietstaxi – een groot laadvermogen. Er zijn ook wel nadelen, zoals het ontbreken van een taximeter zodat men altijd moet onderhandelen over de ritprijs. De passagiers worden meestal niet beschermd tegen de regen en de tuk-tuks zijn erg luidruchtig en ook nog eens milieuvervuilend.

De tuk-tuk nu

Voor buitenlanders, niet gewend aan onderhandelen, zijn tuk-tuks duurder dan een taxi. Maar buitenlanders zien het als een romantische en unieke manier om Bangkok te bekijken. Dat is nog niet eens eenvoudig want het lage metalen dak belemmert het zicht voor de passagiers hoewel sommige tuk-tuks een afneembaar dak hebben.

Het beeld van rook spuwende tuk-tuks verandert wel langzaam door de vervanging van de tweetaktmotor door een LPG-motor met een lage uitstoot. Ook zijn de nieuwere versies voorzien

van kunststof drop-down schermen om de bestuurder, passagiers en lading te beschermen tegen regen en wind. De lokale bevolking zal niet snel een tuk-tuk nemen of men moet al bagage of boodschappentassen te vervoeren hebben.

